

ζηλιῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν ἀντιπαθειῶν ὄσαι πρὸ καιροῦ ἐπεκράτουν μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς, ἵνα ἐπιβάλλῃ τελευταῖον εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς βίας τὴν θέλησίν του. Αἱ δὲ περιστάσεις τοῦ κόσμου περὶ τὰ τέλη τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἦσαν τῶντι ἐπιτήδεια ἵνα οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ρώμης ἀρχίσωσι νὰ παρασκευάζωνται καὶ νὰ ἐργάζωνται ἐπὶ τούτῳ.

Καθὼς συμβαίνει συνήθως εἰς τὰ ἀσιανὰ κράτη, οἱ Σελτζουκίδαι, οἵτινες περιεποίησαν ἐπὶ τινα χρόνον τοσαύτην δύναμιν εἰς τὸν μωαμεθανισμόν τῆς Ἀνατολῆς, παρήκμασαν ἐπίσης ταχέως ὅσον καὶ ἤκμασαν. Ἡδὴ ὁ τρίτος μέγας αὐτῶν σουλτάνος Μαλεκσάχ περιέπεσεν εἰς πλείστα ἀμαρτήματα, οὐ μόνον κατακερματίσας τὸ κράτος διὰ τῆς ἰδρύσεως πολλῶν ὑποτελῶν κυριάρχων ἀλλὰ καὶ ἀσχοληθεὶς περὶ κνηγέσια πολὺ μᾶλλον ἢ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν δημοσίων πραγμάτων, καὶ ἐπὶ τέλους διὰ γυναικείας τινὸς ραδιοουργίας καθαιρέσας τὸν συντετὸν βεζίρην Νεζὸμ-ἐλ-Μούλκ. Εἶχε δὲ ἐπιτρέψει τὴν κληρονομικὴν διοίκησιν τῆς Συρίας εἰς τὸν ἀδελφόν του Τουτούς, ὅπως εἶχεν ἐπιτρέψει τὴν μικρὰν Ἀσίαν εἰς τὸν συγγενῆ του Σολιμάν καὶ εἰς ἄλλους ἄλλας ἀνατολικωτέρας χώρας. Ἡ Συρία ἐκαubernάτο πρὸ καιροῦ ὑπὸ πολλῶν μωαμεθανῶν ἡγεμονισκῶν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων εἶχε κατακτηθῆ καθ' ὅλοκληρίαν σχεδὸν ὑπὸ ἀγρίας τινὸς φυλῆς τῶν Νογαίων Τουρκομάνων. Οὐδὲν ἤττον ὁ Τουτούς ἤθελε δυνηθῆ νὰ κατισχύσῃ διὰ τε τοὺς ἀδιακόπους ἐμφυλίους πολέμους τῶν μικρῶν ἐκείνων δυναστειῶν καὶ διότι ὁ ἡγεμὼν τῶν Νογαίων Τουρκομάνων Ἀτζίτς, ἐπιχειρήσας νὰ κατακτῆσῃ καὶ τὴν Αἴγυπτον, κατετροπώθη ὀλοσχερῶς ὑπὸ τοῦ βεζίρου τῶν αὐτόθι ἀρχόντων Φατιμιδῶν. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Μαλεκσάχ, εἶτε ὑπέικων εἰς τὴν ἀνάγκην εἶτε θέλων νὰ μετριάσῃ τὴν ἰσχύν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐξήσφαλίσε μὲν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν Δαμασκῷ ἀλλ' ἐπέτρεψε τὸ μὲν Χαλέπ εἰς ἓνα τῶν ἰδίων στρατηγῶν, τὸν γενναῖον καὶ ἄμα ἄγριον Ἀκζογκόρ, τὴν δὲ Ἀντιόχειαν εἰς τὸν ἀνεψιὸν του Βαγί-Σεϊάν. Πλὴν τούτου ἐδόθησαν μικραὶ τινες ἡγεμονίαι εἰς τὸν πρὸ καιροῦ ἰσχυρόντα ἐν Συρίᾳ οἶκον τῶν Ὀκαϊλιδῶν, καὶ εἰς αὐτὰ δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐνιδρύθη ὁ Τουρκομάνος Ὀρτόκ. Τὸ ἀνατολικὸν κράτος δὲν ἤρχεν αὐτόθι εἰμὴ τῆς ἐπέκεινα τοῦ Εὐφράτου κειμένης Ἐδέσσης (1) καὶ χριστιανοὶ Ἀρμένιοι κατεῖχον τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Συρίας ὄρη Πᾶσα ὅμως ἡ λοιπὴ χώρα ἦτο εἰς χεῖρας τῶν μωαμεθανῶν, καίτοι ἀδιακόπως μετέβαλλε κυριάρχας. Αἱ δὲ ποικίλαι αὐταὶ μεταβολαὶ καὶ ἡ εἰς αὐτὰς ἀνάμειξις τῆς θηριώδους τῶν Τουρκομάνων φυλῆς ἐπήγαγον συμφορὰς δεινότητας εἰς τε τοὺς χριστιανούς τῆς Συρίας κατοίκους καὶ εἰς τοὺς εὐλαβεῖς ἀνθρώπους ὅσοι προσήρχοντο ἐξ Εὐρώπης εἰς προσκύνησιν τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν τῆς χώρας ταύτης τόπων. Οἱ Τοῦρκοι ἰδίως ἐλήστευον καὶ ἐφόνευον ἀνηλεῶς, εἰσήρχοντο κραυγάζοντες καὶ μαινόμενοι εἰς τοὺς ναούς, τελουμένης τῆς θείας μυσταγωγίας, ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν ἱερῶν βημάτων καὶ πολυειδῶς περιύβριζον καὶ ἐκακοποιοῦν τοὺς ἱερεῖς.

Αἱ περὶ τῶν δεινοπαθημάτων τούτων ἀγγελίαι ἐκομίζοντο ὑπὸ τῶν ἐπιστρεφόντων προσκυνητῶν εἰς Εὐρώπην, ἐν ἧ τὰ πνεύματα ἦσαν παραδόξως ἤδη παρεσκευασμένα εἰς τὸ νὰ παροργισθῶσιν ἐκ τῆς τοιαύτης πρὸς τὴν θεῖαν τοῦ Χριστοῦ θρησκείαν ἀσεβείας καὶ νὰ δομήσωσιν εἰς ἐδίκην αὐτῆς. Ἡ ἐν Ἰσπανίᾳ πρὸ πολλῶν αἰῶνων διεξαγομένη πάλη τῶν ἰθαγενῶν κατὰ τῶν Ἀράβων οἵτινες εἶχον κατακτῆσει τὴν χώραν ταύτην ἀπὸ τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος, παρήγαγε, τοῦ καιροῦ προϊόντος, εἰς τὴν Δύσιν τοσοῦτον

(1) Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐδεσσα ἀπετέλει ἰδίαν αὐτόνομον ἡγεμονίαν σκιὰν μόνον κυριαρχίας ἐπ' αὐτὴν τοῦ κράτους.